

Knuta diena 2011

„11 mirkļi no rudens vakariem”

2000. „Knuts Skujenieks dzejā un mūzikā”	Dziesma, kuru man gribētos nodziedāt Stāv dzirnav's zaļā ieļejā... Bet nebūs par mīlestību. Šī ir dziesma par manu bērnību, Žirgtu kā vītola stibū. Šī ir dziesma par dziesmu, kas ausīs skan Vēl šodien un mūžīgi mūžam: Kā līdakas liēn Un ūdens spraucas caur slūžām. Šī ir dziesma par Brūnaļu, lutausi, Šī ir dziesma par Mežarunci, Par jēriem, par zvēriem un sivēniem, Šaujamloku un skalū dunci. Šī ir dziesma par svešvalodām Un saspridzinātiem tiltiem. Par vectēva neaizmirstamo vaigu – Allaž sarainu, allaž ar miltiem. Šī dziesma par vecmamma piedzīvojumiem Vēl pirms pirmā pasaules kara... Šī dziesma starp dziesmām, puķe starp rozēm, Un, kā apsolīts, tā būs gara. Stāv dzirnav's zaļā ieļejā... Leišu malā, Mēmeles krastā. Kādreiz zaudētā jautrā tēvijā Un otreiz vairs neatrastā!	Artūrs
2001. „Vējš ir atsējies valā”	Kaut kur esot jūra Un jūrā jāpeldot kuģiem Tā esot pieņemts Sīļķes zuši un mailītes Jūras zvaigznes un anemones Stāsta Tur esot Un vēl piebilst ka jūra Esot sāļa Un arī tam tā vajagot būt Saka Cilvēks jūrā Jūtoties brīvs Vai tas var būt? Parādiet man to cilvēku	Karīna

	Un to jūru Krasta mala pasaki vilnim lai viņš nekad Vairs nenāk atņemt tam vēju atņemt cerību nopērc viņa lepnumu izmaitā sirdi un vilnis četrāpus atlīdīs mazs un pliks cilvēka zvērēnspiebāzīs klāt slapju salkstošu degunu krasta mala tu nodrebēsi un padosies to drebēšanu sauc mūlestību un padašanās stāv likteņa rokās	Ilze Zepa
2002. „Dzeloņu stropā”	Dzeltena , noraudājusies spuldzīte. Kaudze priekšautu, vateņu, cimdu un zābaku, Kuri sēro par senām jaunības dienām Mani kompanjoni: Sirma, solīda žurka Un pāris pavieglu circeņu. Tas ir daiļrades fons. Uz tā būs radīt Jeb, precīzāk sakot, sacerēt Kādu gaišu, vasaras pilnu, Kādu cilvēkmīlošu pantu Vai tas tomēr nav jocīgi: Runāt ar žurku par cilvēcību? Pierādīt circeņiem Brīvību, brālību, vienlīdzību? Bet ko tu padarīsi? Un kam tu sūdzēsies?	Atis
	Pienāks laiks, iepīsēs saule šajā dzeloņu stropā. Man atkal būs atļauta brīvu vilcienu rība. No vissīkākām drumstalām es tevi rūpīgi vākšu kopā, Mana sieva, mana iedvesma, mana cīņa un mīlestība. Daudz drumstalu vairs nebūs. Apraktas lapu sārtos. Kratīšanas protokolos iegrāmatotas. Rūsas saēstu naglu gravētas ciešanu vārtos. Līdz ar garozu draugam badam nestundā dotas. Tad es pakāpšos kalnā un biedros ar rīta vēju Brītiņu atvilkšu elpu pēc nebrīves maratona. Pacelšu tevi saulē. Bet šķērsām pār tavu seju Stiepsies nedzīstoša un dzīva aizliegtā zona. Gadu gadā, dienu dienā stundu stundā tiek plēsta rēta, Kura mums atkal cilvēkos pārvērsties neļauj.	Ilze Vilipa

	Bet es pieplakšu tai skūpstā neatraujami svētā, Vienalga, lai brīdina mani, Lai trako, Lai lamā, Lai šauj!	
2003. „Iemantot dzimteni”	<p>Kur zaļā dižumā no sūnām slienas Līdz pašai saulei meža piļu sienas, Kur sausās lapās ežu dzimtai mīte, Kur dienasvidū sārta zemenīte. Kur ūjo balodis, kur dzenis kaļ,- Pie visa tā es nāku atpakaļ. Mans dzimtais mežs! Tu – mana tēva māja! Kad sirds kļūst niecībā un naidā vāja, Kad daudz ar jēgu un be jēgas skriets, par dūnām mīkstāks sakņu spilvens ciets. Te rokas atkrīt kā pēs kaujas vāles. Te mani dziedē visas sīkās zāles. Es sev no pleca zelta skudru gainu Ar mutēm aizvērtām šalc priedes dainu. Tek skuju daina dziļā biezā strāvā,- Uz vecupes sāk kājās celties rāva, Klau! Ritenis kuļ negaidītas buras, Visapkārt meldros slepi sārtas kuras. Pār stirnu taku kaņepītis tinkš. Tad klusums. Lāsts. Un stopa aukla strinkš. Līdz pašai spalvai krūtīs urbjas bulta. Mežs – tēva nams un mana nāves gulta! Kūp saule asinīs. Deg vaivariņu klājs. Jau tuvu, tuvu taurē taurētājs... ... un noklust taurētājs, un aizvaid vēji Ar baltu roku saule glāsta spēji. Es pamostos no dziļa nāves miega. Ir mani mati pilni gudra sniega. Cik cīņu izkarot, cik mirts un dzīvots, noārdīts un rūpēts! Ja tomēr kādreiz pienāks tumsas brīdis, Kad atkal sirdī melnas ēnas klīdīs, Kad pagalvis un pavalgs paliks ciets, kad daudz ar jēgu un bez jēgas skriets, Uz tēva mājām nākšu atpakaļ, Kur ūjo balodis, kur dzenis kaļ. Tur sīkas zāles dziedē lielu vainu. Ar mutēm aizvērtām šalc priedes dainu.</p>	Karīna

	No sirmām tērcēm dzīvu spēku smēlies, Es iešu tautā, pilnā stāvā cēlies.	
2004. „Pāri slieksnim sevī pašā”	<p>Jo vairāk es ar pasauli cīnos, Jo biežāk atelpu ķemu un brīnos: Pēc katras dienas, kas izcīnīta Pēc katras dienas, kas salauzīta, Kas uzvarēta, Kas pazaudēta, Kas lēta, Kas svēta, Kas nolādēta, -</p> <p>Nāk brīnums, smaržodams manā sētā. Es to vairs nezinu, kur beidzas ieva, Kur sākas bērzs, kur egle plaši valda. Nāk pasaule kā gaiša lauku sieva Un sēdina mani pie galda. Līst vienā traukā vasara un ziema. Vai nāku cīnīties, vai nāku ciemā? Lūp pasaulsniknumss Kā veca zvīņa. Iet pasaule tālāk. Ir manī cīņa.</p> <p>Ar nokaitētiem pakaviem saule Zemi kašā. Es pārkāpju melnam slieksnim Sevī pašā Es vēl staigāju tāds kā vienmēr: Apzēlis, nonīcis, līks. Bet manī jau mitinās sulīgs vējš Un debesjums bezgalīgs Manās krūtīs putni vij ligzdas Un apmāca manu mēli. Es jau varu pārpogot lakstīgalu Un pārmēdīt lēli Vēl es esmu pieķēdēts Pie laika, telpas un vietas. Bet man jau ir spārni. Tiem jau ir spalvas. Un tās jau ir cietas. Un, ja sadegs spārni, ja sadegšu pats, Es lidošu dvašā. Jo es esmu pārkāpis sevi</p>	Ilze Vilipa
		Ilze Zepa

	<p>Sevī pašā Saule lāsteku laužņus grauž, Zemi kašā.</p>	
2005. „Tik straujš ir laiks...”	<p>Savest kopā galotni un sakni Sasiet rītdienu un vakardienu Tamdēļ cilvēkam ir divas rokas Tamdēļ cilvēkam ir viena mēle Viena pati gluži īsa dzīve Cilvēk atbildi vai esi laimīgs? Nejautā jo man priekš tā nav laika Cilvēk atbildi vai esi spēcīgs? Nejautā un neatrauj no darba Cilvēk atbildi kur darba augļi? Es tev trešo reizi saku nejautā Lieli vēji iet pa zemi lieli Lieli viļņi brien pār jūru lieli Un aiz viņiem paliek tukša vieta Cilvēkam ir tikai divas rokas Lieli koki aug līdz zvaigznēm lieli Cilvēk paraugies tavs darbs ir briesmās! Paej nost tu redzi man nav laika Cilvēk viss ir jāatsāk no gala Neklaigā nāc labāk stājies blakus Lielas strāvas plūst pār rokā lielas Tur kur cilvēks dara kas ir darāms Tur kur cilvēks izpauž kas ir darīts Skopi vārdi nāk no mēles Skopi</p>	Karīna Artūrs (izceltais teksts)
	<p>Man nebija vaļas. Es pati sev pasaule šķitu Es pieskāros pasaulei Tikai tāpat, Starp citu. Bet pasaule kļuva valdonīga un zvērīga. Un tikai tad, Kad tā ietriecās manā kaklā, Es pamanīju, Cik tā vērīga Un cik mana acs ir akla. Un kad mani garāmejošas ķetnas mina Un kad es izplesdama rokas, kritu,</p>	Ilze Vilipa

	<p>Es sapratu: Pasaule neatriebj. Tikai par sevi atgādina, Starp citu.</p>	
2006. „Starp divām sejām”	<p>Tā mana dzīve ir jocīga Un jocīgas manas dzejas Kā sprediķis kurā puse raud Bet otra puse smejas Tā mana vienīgā manta Divas nenoplēšamas sejas Kas krustībās rūgtas asaras raud Un bērēs pie kapa smejas Kas mājo starp divām sejām Tas paliekļvidū starp dzejām</p> <p>Ziemas rīts tik salds kā halva Tā kā bomža deguns zils Dziesmu svētki manā galvā Jāņu vakars gaismas pils Visas deviņpadsmit miņas Gaviļo un mutuļo Jauna dziesma vecās skaņās Kas var labāks būt par šo?</p> <p>Lido laši lido zuši Gluži traki palikuši Grūtās radīšanas mokās Baloži zem zemes mokās Ķirbis zvēro augstu gaisā Saule sapūst džutas maisā Un tu vecīt necel galvu Apaugs tā ar seska spalvu</p> <p>Nu it nemaz nav viegli Ir grūta dzīve mums Pēc saules aptumsumā Nāk prāta aptumsums No maisa izlien saule Un atkal dancot sāk Bet prāts kā meitas vaiņags Vairs mājās nepārnāk</p>	Artūrs Atis Artūrs Atis

2007. „Bijušais esošais būstošais”	<p>Mēs sāktās takas minam minam minam Mēs katrs savu vientulību svinam Ko agrāk nojautām to tagad zinām Ka viena vakarzvaigzne paliek mums Tā pati nepienāks līdz tai ir jāaizstaigā Kur apkārt putni svešās mēlēs kļāigā Kur debesīs kā bērna vaigā Nāk līdzi mīļš un aizmirsts atspīdums</p> <p>Mani vairs nesamalt neiemīt mālā Mani var atstāt var nostumt malā Tur kur varbūt ir mana vieta Bet mani vairs nevar uzveikt Nevar samulsināt Man paliek viena gudrība Kuru ar pēdām zināt Man ir mana zeme Un tā ir cieta</p> <p>No irstošā grūstošā plūstošā No bijušā esošā būstošā Tik pārpalieki mazītiņš skrāpējums Bet tas jau skaistumu nebojā mums</p>	Karīna Ilze Zepa Karīna
2008. „Daudzinājums piederībai”	<p>Es ezeradvēselē lūkojos Starp debesīm tālām un tuvām Tur jaunās pīles spēlējas Pa apvērstām birzīm un druvām Es līdzēnā mierā atpūšos No saistībām klausām un šķūtīm Uz līmeņa ūdensroze guļ Kā nāra ar ziedošām krūtīm Es prātīgs ar vilkābelēm runājos Zem ozola zemzaru veldzē Un šķietas ka pasaule rūpju nav Vien silta un mūžīga smeldze</p> <p>No vēja nama sienas Ko kraukļa spārniem jumts Es dzīvoju ik dienas No zemes neizstumts</p>	Ilze Vilipa Atis

	<p>Un nav kas mani tirda Pie sāniem līpot klāt Es varu savu sirdi Kā krāsni kurināt Tā paliks vēl un plēnēs Bet rokai mūžs ir īss No sliekšņa mani mēness Ved taisni debesīs</p> <p>Šī zeme ar sīku sakni Šī zeme ar gludu oli Šī zeme kam pretī klūpu Ar savu pirmo soli Šī zeme no kuras ķemu Savu prātu un prieku Šī zeme uz kuras sūnām Es tevi mīlēt lieku Šī zeme kas drošus dara Mūs visus pērtus un bārtus Šī zeme kas gādīgi aizver Man dzeltenus smilšu vārtus Šī zeme</p> <p>Es raugos uguns sprēgāšanā Tas vārds ir sirms tas vārds ir sens Un mūžu pīšļi prātā manā Es sēžu sirms kā šūnakmens Es raugos tajā posta laikā Kur cilvēku par zvēru lauž Pie kājām uguns caune slaikā Ar smailiem zobiem tumsu grauž Es raugos tajā ugunkšķirtnē Kur cilvēku no zvēra šķēl Un vārds aiz vārda garā virtnē Man pavardu un namu ceļ</p>	Ilze Zepa
2009. „Dzejnieka vēstules”	<p>Vējš revidē mežus Ilgi, pedantiski, neatlaidīgi un pacietīgi Revidē mežus Pa mežu Pastnieka somā Brauc mana vēstule Vēstule arī pieder pie meža</p>	Karīna

	<p>Es viegli tai aptveru plecus, Un viņa nevairās glāsta. Mēs klusējam. Tikai grieze Kaut ko savā valodā stāsta. Es noplūcu pieneni baltu. Mēs abi to izpūšam vējā. Un pēkšņi smaids, kas mūs vieno, Aust viņas un manā sejā... Tas viss... Taču bieži sapņos Nāk meitene basām kājām... Tās bija svešas mājas. Tās kļuva par manām mājām.</p>	
2010. „Vienmēr = pirmoreiz”	<p>Rudens. Pie miera sen aizspriņgojuši Zaļie sienāžu zirgi. Visi jau prom. Tikai zvirbuļiem Iesākas gadatirgi. Kļada. Zvirbuļi pērk un pārdod. Zvirbuļi krāpj un kaujas. Viens vienīgs vītols. Tas pats sevi iztirgot ļaujas. Un gurdenu lapu vērpetes Krīt acīs un saujās.</p> <p>Snieg... Līdz pašai debess malai snieg un snieg. Līdz ausīm egles baltā vilnā stieg. Vairs smailās ausis nedzird vēju bēdas. Ne atmiņas, ne taciņas, ne pēdas. Snieg... Ar baltu kalnu sveķu rokas snieg Un lēni baltā letargījā mieg. Līdz Melnai un līdz Baltai jūrai snieg. Vai tas ir viss? Viss pieklusis? Viss apklausis? Vai baltais kalns, Vai baltais kaps Pār nedzīvi un dzīvi nobrucis? Snieg... Kluss kamols dziļi dziļi krūtīs strieg. Snieg.... Vairs nerēdz acs. Tik snieg un snieg, un snieg...</p> <p>Pavasarīs Tas ir tāds traks laiks kad upe piepeši pazaudē slaido līniju</p>	Atis Ilze Zepa Karīna

Arī to revidē vējš
Un pieraksta dažas rindas
Viņš nav ļauns
Viņš tikai pēc dabas tāds
Saproti
Viņš pieraksta tieši tās rindas
Kuras es
Biju piemirsis steigā
Varbūt mazliet par kodīgu
Burti vietvietām
Izplūst gaišzilām svītrām
Bet es uzticos
Vēja revīzijai
Tikai daudz kas savā dzīvē
Mums jāpārveido un jālabo
Un ja gribi labot
Palīdzēs tev
Pat aploksnē iebirusī šķipsna
Mežaina puteņa sniega

Ir diezgan grūti ~~ir~~ rakstīt vēstuli, ja dzīve rit vienmuļi un vienmērīgi, kad grūti atrast ar ko viena diena ~~ir~~ atšķīrusies no otras. ...

Sāku rakstīt jau no paša rīta, jo gribas jau no rīta būt kopā ar tevi. Es zinu un saprotu, ka tu esi uzņēmusies smagu krustu – varbūt (un pat droši vien) smagāku nekā manējo. Tu būtu varējusi (un vari arī tagad) tikt no tā valā par 30 kapeikām, jo vairāk es patlaban nemaksāju. Bet šo ceļu Tu neesi izvēlējusies. Varbūt, ka tas skan iedomīgi no manas puses, taču es esmu pārliecināts, ka nebūšu vienīgais, kas Tev pateiksies, ja Tu paliksi uzticīga man un manam darbam. Tam ir liela, ja neteiku galvenā nozīme pašlaik. Ja es tev varētu uzrakstīt, cik es ~~šēmu~~ ~~čehu~~ gandarīts, uzzinot, ka tu dzīvo ar manām interesēm, ka arī Tev ir tuva tā pasaule, kurā atrodos es un ievadu arī tevi! Tā ir mūsu saprašanās un saticības vislabākā garantija. Tu tikšanās reizē man teici, ka diezin vai tāda veca Tu man būšot vajadzīga. Es saprotu, tas tika teiks tā pa jokam. Man Tu vienmēr būsi mīļa un vajadzīga.* ~~Man Tu vienmēr būsi „meitene ar basām kājām”.~~ Galu galā es taču arī nepārvēršos par konfekti, bet par vecu un zaļu krokodīlu.

Tās bija svešas mājas,
Tās kļuva par manām mājām
Man blakām pa zaķu taku
Nāk meitene basām kājām.

Artūrs

	<p>kad strazdi zvirbuļiem uzteic mītni un ikvienna meitene ilgojas pēc sava Jānīša Pavasaris tas ir tāds labs laiks kad skalojas prom viss ko vien var aizskalot kad cilvēkam gribas izgriezt uz āru smadzenes un izpurināt drazu dzestrajā vējā Pavasaris tas ir tāds viltīgs laiks kad visvieglāk var noķert radikulītu reimatismu plaušu karsoni un dzejisko iedvesmu</p> <p>Zaļš rīts un dzeltena diena un sarkans novakars Un kapina brucina izskaptis nemierīgs čurkstu bars Un saule gar debesu spraisli trin savu muguru dūko Un bārdaini mākoņu vīri sev mākoņu līgavas lūko Un vējš uz diendusu noliekas zilajos eglaines robos Un smaržīga siltzemju pīpe kūp viņam smejošos zobos Un cilvēks pa savu sirdi kā pirmssvētku plāvu bradā Viņš labāko domu no domām kā bērnu pie rokas vadā</p>	Ilze Vilipa
2011. „11 mirķini rudens vakariem”	<p><u>Dzejnieks:</u></p> <p>Nu ko, Mūzas jaunkundz, vairs nav kā senāk: Vairs svētlaimība pār tevi nenāk. Tev pelēks vatenis, pelēka kleita Un šņoržābaki sabristi kājās. Un arī tu, mana vecāmeita, Jau pasāc piemirst, kur tev ir mājas, Ja tevi diendienā sauc kā nekā: Par kēvi, par padauzu, par „ze-kā”.. Bij arī mums reiz ziedoņa laiki,- Mēs strādājām,mīlējām, sapņojām, dzērām, Ka rakstāmgaldi un dīvāni lūza. Eh, atlicis mums tikai nospļauties slaiki! Teic, vecā miesa, kur lai mēs deram, Teic, vilcene sirmā, uz ko lai mēs ceram, Tu, reimatiskā bezbērnu Mūza?</p> <p><u>Mūza:</u></p> <p>Ar šitādām runām smadzenes duļķot? Tu izbeidz citus un sevi mulķot! Vienalga, aiz laba vai ļauna prāta,</p>	Artūrs Karīna

Bet esmu pie tevis pielaulāta.
Un kur tevi netrieks, kur neaizdzīs,
Mana roka vienmēr tevi pavadīs.
Lai kādās dūkstīs tev liktu velties,
Ar mani tev visur būs augšāmcelties.
Tev nebūs ne vārga, ne kauna, ne briesmu,
Kad es tev diktēšu ceļa dziesmu.
Un, ja tev kā kāreivim nāksies krist,
Bez mana skūpsta tev neizdzist.
Lūk tā. Un atkal ar smaidošu seju!
Un piešuj trūkstošo pogu prakim.
Un uzraksti vienu kārtīgu dzeju.
Un savas gaudas tu atstāj kaķim!

Es esmu cilvēks
Pirmā persona
Radīts
no nenoteiksmes
caur ciešamo kārtu